

Verslag Werksessie Rendabele Projecten

Tijdens deze werksessies kwamen de volgende zes acties aan bod. Met name stond het Integraal Kostenreductie Programma Aardwarmte (IKPA) centraal.

- Ontwikkeling modelaanpak projectfinanciering/verzekeringen
- Data-, kennis- en assetmanagementsysteem ontwikkelen
- Exploratie en ontwikkelplan Aardwarmte Nederland
- Integraal Kostprijsreductie Programma Aardwarmte (IKPA)
- Uitvoering Seismische Campagne Aardwarmte Nederland (SCAN)
- Green Deal Ultra Diepe Geothermie (UDG)

Modelaanpak projectfinanciering en verzekering

EBN heeft een tool/model voor projectfinanciering laten ontwikkelen door REBEL dat straks ook door anderen gebruikt kan gaan worden waar men dat nuttig acht.

Q: Werkt EBN zelf al met het model?

A: momenteel leggen we de laatste hand aan het model. Wanneer het model gereed is gaan we er mee aan de slag.

Q: Wordt de SDE-subsidie meegenomen in het model?

A: Ja

Q: hoe gaat het met het verzekeren van projecten?

A: Verzekering van projecten kan problematisch zijn voor de operator. We hebben verschillende gesprekken gevoerd met zowel brokers als verzekeraars. Ook bekijken we wat de verzekeringsmogelijkheden zijn voor de operationele fase. Er wordt geprobeerd om dit beschikbaar te krijgen zodat projecten hier gebruik van kunnen gaan maken. Dit wordt ook gedaan in overleg met DAGO.

Q: Hoe hoog is de premie van de CAR-verzekering?

A: Hij is inderdaad hoog geworden. EBN zal nog een terugkoppeling bieden rondom dit onderwerp.

Q: Voeren jullie ook acties op de aansprakelijkheidsverzekering?

A: De masterplan partijen zullen hier op een later moment terugkoppeling op geven. Dit onderwerp speelt met name rondom seismiciteit. Dit is projectafhankelijk. Het is zeker in het belang van de markt om te onderzoeken hoe hoog de dekking is in het geval van grote schade. Het is voor de sector van belang om dit soort zaken gedekt te kunnen krijgen. Daarnaast is communicatie hierover een belangrijk aspect.

Data-, kennis- en assetmanagementsysteem ontwikkelen

Deze actie bevindt zich nog in de beginfase, de prioriteiten zijn gelegd bij de andere vijf acties.

Exploratie en Ontwikkelplan Aardwarmte Nederland

Dit plan gaat een compleet overzicht bieden (op hoofdlijnen) hoe aardwarmte veilig, verantwoord en duurzaam kan worden ontwikkeld. Hierin komen de volgende zaken aan bod:

- Het exploratie- en productiepotentieel van de ondergrond
- Coördinatiemodel Play Based Portfolio aanpak
- Duurzaam gebruik van de ondergrond

- Veilig en verantwoord
- Match tussen vraag en aanbod
- Ruimtelijke en sociale inpassing
- Financieel economische haalbaarheid en kosteneffectiviteit

De verwachte afronding zal eind Q1 2020 zijn. Het rapport en een memo worden naar alle RES-regio's opgestuurd. Het bied een compleet overzicht op hoofdlijnen, met een stappenplan voor het vervolg. Regionaal en lokaal vervolgonderzoek blijft nodig.

Q: Gaat dit plan nu enkel over het potentieel van doubletten?

A: Nee, we nemen ook monobronnen, tripletten etc. mee. Daarnaast wordt naar het brede spectrum gekeken en dus ook naar de afnemers.

Q: Focussen jullie je met het EOP met name op de gebouwde omgeving?

A: Dat is wel de hoofddoelgroep. Glastuinbouw en industrie wordt ook meegenomen bij het in kaart brengen van de warmtevraag.

Q: Kunnen jullie dit plan maken zonder dat SCAN volledig is uitgevoerd?

A: Middels dit rapport gaan we een stappenplan bieden voor de RES-regio's. Voor sommige gebieden zullen we aangeven dat zij dienen te wachten op SCAN voordat zij hun potentie beter in kaart kunnen brengen. Dit plan kan over enkele jaren geupdate worden met de input van SCAN.

Q: Nemen jullie ook ondiepe geothermie mee?

A: Ja we kijken naar dieptes vanaf 500m. De meeste RES-gebieden zijn zich bewust van aardwarmte als optie voor het verduurzamen van de warmtevraag. We willen met dit plan zorgen dat de potentie van aardwarmte niet wordt overschat of wordt onderschat of vergeten.

Uitvoering Seismische Campagne Aardwarmte Nederland

Middels het programma SCAN willen we de ondergrond beter in kaart brengen om zo de potentie van aardwarmte in Nederland in kaart te kunnen brengen. We willen de witte vlekken beter gaan invullen om te weten waar we aardwarmte kunnen gaan ontwikkelen. Voor de laatste stand van zaken en de nieuwste resultaten ga naar: www.scanaardwarmte.nl

Q: Zijn de gele cirkels de UDG Green Deal projecten

A: Ja, dat klopt. Een aantal UDG-projecten zie je niet terug omdat daar al seismiek aanwezig is.

Q: Hoe prioriteer je de gestippelde lijnen van SCAN?

A: Dit wordt mede bepaald door de ondergrond als ook door de bovengrondse warmtevraag. Daarnaast is het ook nog afhankelijk van de dan al uitgevoerde lijnen. Geven die bijvoorbeeld aan dat de potentie in dat gebied laag is, dan kan je er mogelijk voor kiezen om een andere gestippelde lijn te gaan onderzoeken.

Q: Wat is de planning voor alle lijnen?

A: De planning is om eind 2021 klaar te zijn.

Q: Hoe verloopt de planning van de geplande lijnen?

A: Dat is afhankelijk van de operatie. De randstad vergt bijvoorbeeld meer voorbereiding omdat je je in meer stedelijk en dus bebouwt gebied begeeft. Tevens kunnen we ook nog schuiven met de planning omdat de planning ook afhankelijk is van toestemming van grondeigenaren.

Green Deal Ultra Diepe Geothermie (UDG)

Green Deal heeft zoals gepland het UDG-Exploratie Werk Programma opgeleverd. Dat loopt met zes consortia, EBN en TNO. Momenteel is seismisch onderzoek voor Renkum in uitvoering (jan '20). Planning tussen SCAN, de UDG-projecten GOUD en Oost-Brabant en Metropool Regio Amsterdam (geen UDG) wordt zorgvuldig overwogen.

Q: Kunnen andere consortia nog aansluiten bij de UDG Green Deal?

A: In principe staan Green Deals open voor nieuwe leden. Enkel dienen nieuwe partijen wel aan de zelfde voorwaarden te voldoen als de reeds betrokken partijen en dus in hetzelfde stadium van ontwikkeling te zijn.

Integraal Kostprijsreductie Programma Aardwarmte (IKPA)

Doel

- Ambitie aardwarmte sector Masterplan: 50 PJ in 2030 en 200 PJ in 2050
- Kostprijsreductie aardwarmte voor opschaling in glastuinbouw en gebouwde omgeving
- Reductie van 30% in 2030, 50% in 2050
- Onder de voorwaarde veilig en verantwoord
- Wind op zee is een voorbeeld voor de aanpak van IKPA

IKPA gaat zowel over de kosten naar beneden brengen als mede het verhogen van de opbrengsten. Daarnaast worden tijd en risico's ook meegenomen.

Het is een brede integrale benadering van businesscase optimalisatiepotentieel. We doen een brede inventarisatie naar kostprijs-reducerende maatregelen. We maken een long list.

Via business case typologieën en business case analyse kan impact maatregelen worden ingeschat, op basis daarvan willen we een short list gaan maken. Op basis daarvan gaan we een uitvoeringsprogramma met maatregelen uitrollen.

Q: Nemen jullie in dit verhaal ook opslag mee?

A: Ja

Q: Kan de 30 jaar termijn worden opgerekt?

A: Wellicht, dat kan een van de uitkomsten zijn van maatregelen die genomen worden.

Q: Hoe gaan jullie onderzoeken hoe de kostprijsreductie gerealiseerd gaan worden?

A: We dienen onszelf niet rijk te rekenen met zaken die in de praktijk lastig te realiseren zijn. We gaan randvoorwaarden neerzetten bij elke maatregel. Anders gaan we te optimistisch kijken. Het uitvoeringsprogramma gaat tijdens de uitvoering ook terugblikken.

Q: Hoe wil je randvoorwaarden neerzetten? In de vorm van beleid?

A: Dat dienen we nog te gaan bekijken. We willen eerst onderzoeken hoe groot de impact kan zijn.

Q: Wie voert het uitvoeringsprogramma uit? De markt?

A: We hebben als EBN samen met onze masterplan partners het initiatief opgepakt om te zorgen dat dit programma er komt. Het programma kan input geven om de vraag vanuit de markt m.b.t. innovatie verder te concretiseren. Leggen we de uitvoering bij de markt neer of bij de overheid? We hebben dit nog niet vormgegeven maar een bijdrage vanuit de sector is hierin zeker in de lijn der verwachting.

Bedachte maatregelen op basis van de twee sessies:

- Gebruik van hulpstoffen proberen te voorkomen

- Pompkosten naar beneden
- Voorstudie en aandacht voor het ontwerp → scaling. Richt je pijlen op het voorkomen van scaling
- HTO
- Verlagen retourtemperatuur
- Risico's beter inzichtelijk maken
- Putontwerp verbeteren
- Kleinere putten = goedkoper
- Nu is het moment voor geothermie = doorpakken
- Schaalvergroting en de komst van grotere operators
- Open netten ontwikkelen met meerdere bronnen
- Warmteafname gaat gefaseerd = daar is de SDE niet op gespitst
- Publieke opinie: goede publieke voorlichting door de overheid.
- Vertraging in de projecten zorgen voor hogere kosten
- Andere technologieën
- Nieuw equipment, anders dan olie en gas
- Garantie en verzekeringen, meer kosten door operationele problemen dan technische problemen
- Doorlooptijd verkorten
- Vergunningen zorgen voor vertragingen
- Standaard design voor putten
- Casing voor putten
- Coating
- Verlenging exploitatieduur
- Gebruik coiled tubing
- Subsidie systematiek op CAPEX i.p.v. productie

Deelnemers die mee willen denken tijdens de IKPA ateliers later dit jaar (Q2-Q3) waar maatregelen worden geïnventariseerd kunnen zich aanmelden bij Maartje Vermeer (maartje.vermeer@ebn.nl).